

(ร่าง)

พระราชบัญญัติสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย พ.ศ. ...

(ฉบับปรับปรุงเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓)

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเป็นภาคี และร่วมรับรองปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติให้การรับรองเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ถือเป็นพันธะของรัฐบาลที่จะต้องให้การส่งเสริม คุ้มครอง และปกป้องสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองที่มีอยู่ในประเทศของตน

กลุ่มประชากรชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย เป็นชุมชนชาติพันธุ์ท้องถิ่นดั้งเดิมที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในแถบภูเขาและเนินมายาวนาน มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีอัตลักษณ์เฉพาะแตกต่างกันไป กระจายตัวอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ กลุ่มประชากรเหล่านี้มีองค์ความรู้และภูมิปัญญา รวมทั้งมีความมุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์ พัฒนาและสืบทอดวิถีชีวิต อัตลักษณ์และระบบแบบแผนภูมิปัญญาของตนเอง แต่กลุ่มคนเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ด้อยหรือขาดโอกาสจากกระบวนการพัฒนาของรัฐ ทำให้ถูกจำกัดสิทธิในการพัฒนา ซึ่งก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในการดำรงวิถีชีวิต ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงเกิดการรวมตัวกันของชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาและกำหนดวิถีชีวิตตนเอง จึงเห็นพ้องกันว่าจำเป็นต้องมีกลไกในการส่งเสริม ประสานงาน และแก้ไขปัญหาของตนเองได้อย่างทั่วถึงทุกด้านและสนองตอบต่อวิถีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งยังสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ มาตรา ๔๓ และ มาตรา ๗๐ แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ร่าง) พระราชบัญญัติสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ชนเผ่าพื้นเมือง” หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตั้งถิ่นฐานร่วมกันโดยมีวิถีปฏิบัติตามจารีตประเพณีที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ ตลอดจนมีภาษาและแบบแผนทางวัฒนธรรมของตนเองมาจนถึงปัจจุบัน เป็นกลุ่มคนที่มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งหรือหลายพื้นที่และพึ่งพาผูกพันกับทรัพยากรในพื้นที่นั้นๆ-มิได้เป็นกลุ่มครอบงำทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม และพิจารณาตนเองว่ามีความแตกต่างไปจากภาคส่วนอื่น ๆ ของสังคม มีความมุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอดวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ระบบภูมิปัญญาสู่คนรุ่นอนาคต อันเป็นไปตามแบบแผนทางวัฒนธรรม สถาบันทางสังคม และระบบนิติธรรมของตน รวมทั้งเป็นกลุ่มที่รักษาสันติวัฒนธรรม อันเป็นแนวปฏิบัติตามจารีตประเพณี ยิ่งกว่านั้น ยังระบุตนเองว่าเป็นชนเผ่าพื้นเมืองและได้รับการยอมรับจากกลุ่มอื่นๆ

“สมาชิก” หมายถึง สมาชิกสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการบริหารสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

“คณะผู้อาวุโส” หมายถึง คณะผู้อาวุโสสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

“สภาชนเผ่าพื้นเมือง” หมายถึง สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

“การประชุมสภา” หมายถึง การประชุมของสมาชิกสภา คณะกรรมการบริหาร ผู้อาวุโส กองเลขานุการสภา

“สำนักงาน” หมายถึง สำนักงานสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย และให้หมายรวมถึงสำนักงานสภาในภูมิภาคด้วย

มาตรา ๔ ชนเผ่าพื้นเมืองแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มาขึ้นทะเบียนกับสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยกำหนด

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้บังคับใช้ได้

หมวด ๑

สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

มาตรา ๖ ให้มีสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากชนเผ่าพื้นเมืองซึ่งเลือกกันเองภายในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสภาแล้ว จำนวนกลุ่มละไม่เกินห้าคน

การเลือกกันเองตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภากำหนด โดยต้องมีสัดส่วนหญิง ชาย และตัวแทนเยาวชนที่เป็นธรรมภายในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน

มาตรา ๗ สมาชิกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย หรือเป็นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๓) เป็นชนเผ่าพื้นเมืองในกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในประเทศไทย

(๔) มีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(๕) มีความเสียสละและให้เวลาร่วมกิจกรรมสภาได้

(๖) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๗) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือนักบวช

มาตรา ๘ ให้สมาชิกมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันประกาศรายชื่อสมาชิกในราชกิจจานุเบกษา และอาจได้รับการคัดเลือกใหม่ได้

สมาชิกซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าสมาชิกซึ่งได้รับการคัดเลือกใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๙ สมาชิกพ้นจากตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) พ้นตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

(๕) สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งเพราะเหตุมีความประพฤติในทางเสื่อมเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือประพฤติผิด ศีลธรรมและจริยธรรมของการเป็นสมาชิก

(๗) ถูกลดถอนโดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่คัดเลือกกันเองตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์ วิธีการคัดเลือกและถอดถอนสมาชิกของสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

เมื่อบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ใดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามวรรคหนึ่ง ให้กลุ่มชาติพันธุ์นั้นทำการคัดเลือกบุคคลอื่นเป็นสมาชิกแทนตำแหน่งที่ว่างภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันพ้นตำแหน่ง

สมาชิกที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของสมาชิกที่ตนแทน แต่ถ้าเวลาเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวันไม่ต้องดำเนินการเพื่อหาสมาชิกใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง

มาตรา ๑๐ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

(๑) ประสานงานกับชุมชนและเครือข่ายในกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง หรือสภาชนเผ่าพื้นเมืองในระดับพื้นที่ รวมทั้งเป็นตัวแทนของสภาในการประสานงานและสร้างความร่วมมือกับบุคคล องค์กร เครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

- (๒) จัดทำและปรับปรุงข้อมูลสมาชิกองค์กรที่ขึ้นทะเบียนกับสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยให้เป็นปัจจุบัน
- (๓) ร่วมศึกษาสภาพปัญหา รวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ภูมิปัญญาและปฏิบัติการที่ดี และจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริหารสภาและสมัชชาใหญ่
- (๔) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภา ภูมิปัญญา และปฏิบัติการที่ดีของชนเผ่าพื้นเมืองให้เครือข่ายในกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง สภาชนเผ่าพื้นเมืองในระดับพื้นที่ ภาครัฐ และสาธารณชน
- (๕) สนับสนุน ติดตาม และผลักดันให้ภารกิจของสภาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
- (๖) เข้าร่วมกิจกรรมของสภาทุกระดับและร่วมประชุมสมัชชาสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

หมวด ๒

หน้าที่และอำนาจของสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๑ สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) ประสานงาน แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจการของสภาชนเผ่าพื้นเมือง
- (๒) ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๓) ค้ำครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และสิทธิชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย
- (๔) อนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟู อัตลักษณ์ ภาษาชนเผ่าพื้นเมือง วัฒนธรรมอันดีงาม ภูมิปัญญา อาหาร สมุนไพร พันธุ์พืช พื้นที่ทางจิตวิญญาณและพื้นที่ทำมาหากินตามจารีตประเพณีของชนเผ่าพื้นเมือง
- (๕) ศึกษา ติดตาม และประเมินผลกระทบของนโยบาย หรือกิจการหรือโครงการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อชนเผ่าพื้นเมือง เพื่อจัดทำรายงานและข้อเสนอในประเด็นของชนเผ่าพื้นเมืองต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- (๖) ค้ำครองและส่งเสริมเรื่องอาชีพและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการความขัดแย้งและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
- (๗) เป็นกลไกในการแสวงหาความร่วมมือในการพิทักษ์และปกป้องสิทธิมนุษยชน ทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิชนเผ่าพื้นเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ รวมทั้งความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชนเผ่าพื้นเมือง
- (๘) สนับสนุน ส่งเสริม วิจัย พัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของแกนนำ องค์กร ชุมชน และเครือข่ายของชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสตรีและเยาวชนชนเผ่าพื้นเมือง

- (๙) พัฒนาระบบฐานข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ สภาพปัญหาและความต้องการของชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย สำหรับนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ และแก้ไขปัญหาที่ชนเผ่าพื้นเมืองประสบอยู่ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณชนโดยใช้ระบบสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและการสื่อสารที่หลากหลาย
- (๑๐) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ และงบประมาณของสภา ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า
- (๑๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษา รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรวิถีวัฒนธรรมของชนเผ่าพื้นเมือง
- (๑๒) แต่งตั้งคณะผู้อาวุโสสภา คณะที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ตามที่สภาเห็นชอบ
- (๑๓) ออกกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับตามพระราชบัญญัติ
- (๑๔) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด ๓

โครงสร้างการบริหารสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๒ ให้สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย มีคณะกรรมการบริหารสภา จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย ประธานสภาหนึ่งคน รองประธานสภาตามจำนวนภาค เลขานุการสภาหนึ่งคน และกรรมการบริหารสภา

เมื่อมีการประชุมสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก ให้สมาชิกที่มีอายุสูงสุดหรือสมาชิกที่มีอายุสูงลำดับถัดมาเมื่อสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดสละสิทธิ์ ทำหน้าที่เป็นประธานชั่วคราว เพื่อให้ที่ประชุมสภาคัดเลือกประธานสภาเป็นไปตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกประธานสภา และให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมต่อไป

ในการประชุมคราวแรก ให้ประธานสภาเสนอชื่อบุคคลให้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการสภาหนึ่งคนเพื่อให้ที่ประชุมสภารับรอง และทำหน้าที่ชั่วคราวจนกว่าจะมีการสรรหาและได้เลขาธิการสำนักงานสภามาทำหน้าที่ต่อไป

ให้สมาชิกจากแต่ละภูมิภาคเสนอรายชื่อตัวแทนในภูมิภาคของตนเองที่ได้รับการคัดสรรที่เป็นไปตามฉันทามติในภาคนั้น โดยเป็นชายหนึ่งคนและหญิงหนึ่งคนเพื่อให้ที่ประชุมสภาเลือกและรับรองเป็นรองประธานสภา และกรรมการบริหารสภา และให้ดำเนินการสรรหากรรมการที่เหลือ เพื่อเป็นคณะกรรมการบริหารสภาในคราวเดียวกัน โดยคณะกรรมการบริหารสภามีวาระอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่ตนเป็นสมาชิก ในการเสนอและสรรหาประธานสภา รองประธานสภา เลขานุการสภา และคณะกรรมการบริหารสภา ให้คำนึงถึงความเหมาะสม ประสพการณ์ ความเชี่ยวชาญ การมีส่วนร่วมหญิง ชาย และเยาวชน และการกระจายตามภูมิภาคอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์การสรรหาคณะกรรมการบริหารสภาฯ ยกเว้นตำแหน่งเลขานุการที่เป็นเลขาธิการโดยตำแหน่ง

ผู้แทนของกลุ่มชาติพันธุ์ใดจะเป็นคณะกรรมการเกินกว่าหนึ่งตำแหน่งไม่ได้

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (๑) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกตามมาตรา ๙

(๒) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

(๓) ขาดการประชุมโดยไม่มีเหตุอันควรและไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาสามครั้งติดต่อกัน

(๔) ลาออกจากการเป็นกรรมการ

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการบริหารสภาชนเผ่าพื้นเมือง มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารและดำเนินงานต่าง ๆ ตามที่ประชุมสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีการประชุมตามภารกิจอย่างน้อยสามเดือนต่อครั้ง ประธานสภาเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการ ทั้งนี้องค์ประชุม และการลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการ ให้ใช้หลักการฉันทามติหรือรูปแบบอื่นๆตามที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสภาเห็นสมควร

มาตรา ๑๖ ประธานสภามีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการประชุมและมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นในการประชุมสภาและคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภา

(๒) เป็นผู้แทนสภาในการติดต่อประสานงานในนามของสภากับบุคคลและหน่วยงานภายนอก

(๓) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสภา

มาตรา ๑๗ รองประธานสภามีหน้าที่และอำนาจแทนประธานสภาในกรณีที่ประธานสภาไม่สามารถทำหน้าที่ได้ ทั้งนี้ให้รองประธานสภาตามลำดับความอาวุโสเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

มาตรา ๑๘ เลขานุการสภามีหน้าที่และอำนาจจัดเตรียมการประชุม จัดทำรายงานการประชุม ติดต่อประสานงาน และรับผิดชอบงานธุรการของสภา

มาตรา ๑๙ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่มีการประกาศพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการประชุมสภาครั้งแรก ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๒

ให้มีการประชุมสภาสามัญสามัญปีละ ๑ ครั้ง

คณะกรรมการอาจมีมติให้มีการประชุมสภาสามัญวิสามัญ เมื่อมีเหตุจำเป็นที่ต้องมีการปรึกษาหารือเป็นการเร่งด่วน

คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมสภาสามัญวิสามัญ เมื่อสมาชิกเข้าชื่อกันจำนวนหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภาที่มีอยู่ขอให้มีการประชุมสภา

มาตรา ๒๐ การประชุมสภา ต้องกระทำโดยเปิดเผยและต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานสภาเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานสภาไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาตามลำดับอาวุโสหนึ่งคนเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา

การลงมติ ให้ถือหลักฉันทามติ ยกเว้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเงิน แผนงาน โครงการ หรือเรื่องอื่นใดที่มีลักษณะเป็นงานประจำ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ โดยสมาชิกหนึ่งคนให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนนและในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด

ในการพิจารณาว่าเรื่องใดยกเว้นไม่ต้องใช้หลักฉันทามติ ให้ประธานนำเรื่องดังกล่าวหารือกับคณะผู้อาวุโสเพื่อหาข้อยุติ ความเห็นของคณะผู้อาวุโสถือเป็นที่สุด

มาตรา ๒๑ สภาชนเผ่าพื้นเมือง คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่สภาแต่งตั้ง สามารถเชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นหรือให้จัดส่งเอกสาร หรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ความร่วมมือแก่สภาชนเผ่าพื้นเมือง คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่สภาชนเผ่าพื้นเมืองแต่งตั้ง

มาตรา ๒๒ ให้สมาชิก คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะผู้อาวุโส และคณะทำงานที่สภาแต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมและมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๓ สภา มีอำนาจตราและแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมและข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ ๔

คณะผู้อาวุโสสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการบริหารสภา หรือสำนักงานสภา อาจพิจารณาเชิญผู้อาวุโสที่เป็นผู้ทรงภูมิปัญญาของชนเผ่าพื้นเมือง นักพัฒนา หรือนักวิชาการด้านชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง จำนวน ๑๕ คน เสนอให้ที่ประชุมสภารับรองเป็นคณะผู้อาวุโสของสภา

การได้มาซึ่งคณะผู้อาวุโสให้คำนึงถึงสัดส่วน เพศ ความเชี่ยวชาญ การกระจายไปตามกลุ่มชาติพันธุ์และภูมิภาคอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงการยอมรับตามระบบจารีตประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์หรือภูมิภาคนั้นๆ และให้ดำรงตำแหน่งตามวาระของสมาชิกสภาฯสมัยนั้น

มาตรา ๒๕ ผู้อาวุโส มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้รู้ ผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง หรือปราชญ์ชาวบ้าน
- (๒) มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างและได้รับการยอมรับจากกลุ่มชาติพันธุ์หรือเครือข่ายชนเผ่าพื้นเมือง
- (๓) มีความเสียสละ และมีจิตอาสา
- (๔) เป็นชนเผ่าพื้นเมือง หรือ ผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้กับกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง

มาตรา ๒๖ คณะผู้อาวุโส มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- (๑) ให้คำปรึกษาหารือ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่สมาชิกสภา คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และสำนักงานสภา ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (๒) ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนงานและแผนงบประมาณของสภา
- (๓) โกล่เกลี่ยกรณีที่เกิดข้อพิพาทหรือมีความคิดเห็นที่แตกต่างไม่สามารถหาข้อยุติตามที่สมาชิก คณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาร้องขอ
- (๔) เข้าร่วมประชุมสภา การประชุมกรรมการบริหารสภา และการประชุมสำนักงานสภาตามที่ร้องขอ
- (๕) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากสภาหรือคณะกรรมการ และรายงานต่อคณะกรรมการหรือที่ประชุมสภา

หมวด ๕

สำนักงานสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

มาตรา ๒๗ ให้มีสำนักงานสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานนิติบุคคลในรูปแบบองค์การมหาชนและอยู่ภายใต้การอำนวยการของคณะกรรมการบริหารสภา

มาตรา ๒๘ สำนักงานสภา ให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนงาน โครงการตามมติของสภา เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการและเสนอต่อสภา ตามมาตรา ๑๑
 - (๒) อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภา คณะกรรมการบริหารสภา คณะผู้อาวุโส และรับผิดชอบในงานธุรการ และการดำเนินจัดประชุมของสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย
 - (๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภา เพื่อเสนอต่อสมาชิกสภา คณะรัฐมนตรีและรัฐสภา
 - (๔) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และบริการทางวิชาการให้แก่สภาและภาคีที่เกี่ยวข้อง
 - (๕) ประชาสัมพันธ์และเฝ้าระวังกระบวนการขึ้นทะเบียนและจัดทำคู่มือหลักเกณฑ์การสรรหาสมาชิกตามที่ได้รับมอบหมายจากสภา
 - (๖) จัดให้มีฐานข้อมูลประชากรชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับกลุ่มชาติพันธุ์และในภาพรวม
 - (๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยมอบหมาย
- มาตรา ๒๙ ให้มีเลขาธิการสำนักงาน เป็นผู้ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสำนักงาน และมีอำนาจกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสำนักงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ให้เลขาธิการสำนักงานเป็นเลขานุการสภาโดยตำแหน่ง

คุณสมบัติ การสรรหาและการแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานสภา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภา
กำหนด

หมวด ๖

กองทุนสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

มาตรา ๓๐ ให้จัดตั้งกองทุนสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) สนับสนุนกิจกรรมโครงการของสภา ตามมาตรา ๑๑

(๒) สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ

(๓) สนับสนุนการบริหารงานของสำนักงานสภา ตามมาตรา ๒๙

(๔) สนับสนุนกิจกรรมโครงการของกลุ่มประชากรชนเผ่าพื้นเมือง เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม
การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม พื้นที่ทางจิตวิญญาณ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
กองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามมาตรา ๓๙

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้เพื่อสมทบกองทุนโดยไม่มีเงื่อนไข

(๔) ดอกผลหรือรายได้อื่น

(๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๓๑ ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้กองทุนสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยเป็นราย
ปี ในการสร้างความเข้มแข็งและเพียงพอต่อการดำเนินงานของสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย กรรมการสภาที่คัดเลือกกันเองจำนวนเจ็ดคน ผู้แทนสำนัก
นายกรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณจำนวนหนึ่งคน และผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการกองทุนและ
ด้านชนเผ่าพื้นเมืองด้านละหนึ่งคน

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุน ตามวรรคหนึ่ง ให้
เป็นไปตามระเบียบที่สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยกำหนด

มาตรา ๓๓ การดำเนินด้านการเงินของสภา ให้อยู่ภายใต้การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินของสำนักงาน
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๓๔ ให้กองทุนสภาชนเผ่าพื้นเมือง เป็นนิติบุคคล

เงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตาม
กฎหมายว่าด้วยเงินคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๓๕ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนได้มาตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง โดยมีผู้บริจาคให้หรือได้มาโดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของกองทุน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของกองทุน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของกองทุน

มาตรา ๓๖ ผู้บริจาคเงินแก่กองทุนตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) มีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนภาษีตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

มาตรา ๓๗ ให้จัดทำบัญชี รายงานการเงินของกองทุนที่ผู้ตรวจสอบบัญชีรับรองแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ประชุมสภา และคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีบัญชีซึ่งครบถ้วนทุกปี

ผู้ตรวจสอบบัญชีตามวรรคแรก ต้องเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินให้การรับรอง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๘ ในวาระเริ่มแรกให้สำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นสำนักงานสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาที่มีอยู่ ดำเนินการเลือกสมาชิกสภาภายในเก้าสิบวัน และให้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมถึงดำเนินการรวบรวมจัดทำทะเบียนประชากรชนเผ่าพื้นเมือง

มาตรา ๓๙ ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรงบประมาณเบื้องต้นอย่างเพียงพอ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่สำนักงานตามมาตรา ๒๘ และเมื่อจัดตั้งสำนักงานได้แล้ว ให้โอนรายการทรัพย์สินทั้งหมดที่มีอยู่ให้กองทุนสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยต่อไป

มาตรา ๔๐ โครงสร้างและการบริหารจัดการสภา อาจมีการแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และข้อเท็จจริงของสมาชิกในภูมิภาค โดยให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมสภา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : เหตุผลในการมีพระราชบัญญัตินี้คือ เพื่อให้สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย เป็นกลไกหลักในการส่งเสริม ประสานงาน และแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชากรดังกล่าวได้อย่างทั่วถึงทุกด้าน สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าร่วมผูกพัน และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง